

Sayı : 2022/2

.../02/2021

Konu: Emre Aykırı Davranış

(Hürda ve İkinci El Malzeme Alım-Satımları)

VALİLİK GENEL EMRİ

(2022/2)

Kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak; temel hak ve hürriyetlerini korumak Devletimizin asli görev ve sorumluluklarıdır. Devletimiz başta kolluk kuvvetlerimiz olmak üzere görevli tüm kurumları vasıtasıyla toplumda huzur ve sükumu bozan her türlü suç ve suçluyla mücadele etmekte; vatandaşlarımızın günlük hayatlarının aksama ve sıkıntı olmaksızın idamesine ilişkin her türlü tedbiri almaktadır.

Vatandaşlarımız için maddi ve manevi zararlara, kişilerin kendilerini güvende hissetmemesine ve suç kaygısının artmasına neden olarak genel asayışı olumsuz etkileyen hırsızlık, kolluk birimlerimizce alınan önlemler ve olayların aydınlatılmasında gösterilen gayretler sayesinde son dönemlerde azalma eğiliminde olsa da ülkemizde en sık karşılaşılan asayiş olayları arasında yer almaktadır.

Hırsızlık suçuna konu eşyanın ikinci el piyasasında alım-satımı hırsızlığın neden olduğu maddi/manevi zararları artırmakta ve adli birimlerce olayların aydınlatılmasını engelleyebilmektedir. Suç eşyasının satın alınması veya kabul edilmesi 5237 sayılı Türk Ceza Kanununda bir suç olarak yer almakla birlikte çalıntı eşyaların çabuk el ve yer değiştirmesi, ikinci el piyasasında herhangi bir kayıt tutulmadan ve belge olmadan alış/satışının yapılabilmesi çalıntı eşyalara ulaşılmasını ve şüphelilerin tespitini zorlaştırmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasınının 48. inci maddesine göre "... Devlet, özel teşebbüslerin millî ekonominin gereklerine ve sosyal amaçlara uygun yürümesini, güvenlik ve kararlılık içinde çalışmasını sağlayacak tedbirleri alır."

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 9 uncu maddesinin (ç) fıkrasında; "Kanun, Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ve diğer mevzuatın verdiği yetkiyi kullanmak ve bunların yüklediği ödevleri yerine getirmek için valiler genel emirler çıkarabilir ve bunları ilan ederler."

5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesinin (c) fıkrasında; "İl sınırları içinde huzur ve güvenliğin, kişi dokunulmazlığının, tasarrufa müteakillik emniyetin, kamu esenliğinin sağlanması ve önleyici kolluk yetkisi valinin ödev ve görevlerindedir.

Bunları sağlamak için vali gereken karar ve tedbirleri alır. Bu hususta alınan ve ilan olunan karar ve tedbirlere uymayanlar hakkında 66 ncı madde hükmü uygulanır."

Anılan Kanunun 66 ncı maddesinde; "İl genel kurulu veya idare kurulları yahut en büyük mülkiye amirleri tarafından kanunların verdiği yetkiye istinaden ittihaz ve usulen tebliğ veya ilan olunan karar ve tedbirlerin tatbik ve icrasına muhalefet eden veya müşkülât gösterenler veya riayet etmeyenler, mahallî mülki amir tarafından Kabahatler Kanununun 32 ncı maddesi hükmü uyarınca cezalandırılır. Ancak, kamu düzenini ve güvenliğini veya kişilerin can ve mal emniyetini tehlikeye düşürecek toplumsal olayların baş göstermesi hâlinde vali tarafından kamu düzenini sağlamak amacıyla alınan ve usulüne göre ilan olunan karar ve tedbirlere aykırı davranışlar, üç aydan bir yıla kadar hapis cezasıyla cezalandırılır."

5326 sayılı Kabahatler Kanununun "Emre aykırı davranış" başlıklı 32 ncı maddesinde; "Yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verilir. ..."

hükümleri bulunmaktadır.

Bu itibarla, hırsızlık suçuna konu eşyanın ikinci el piyasasında satışının önlenmesi, bir menfaat temini açısından cazip bir yol olarak görünmesinin önüne geçilmesi, hırsızlık olayları sonrası elde edilen eşyanın tespiti üzerine olayın aydınlatılması, şüphelilerin tespiti/yakalanması ve kamu düzeninin korunması amacıyla;

- Hurda alım ve satımı üzerinden faaliyet gösteren hurda satan ve satın alan kişi/kişilerin kimlik ve adres bilgilerini, eşya miktar ve özelliklerini belirtir. Ek'teki İkinci El Malzeme Alım Satım Belgesi'nin tanzim edilmesi.

- Elektronik eşya ve beyaz eşya olarak tabir edilen (Cep telefonu, bilgisayar, tablet, fotoğraf makinesi, televizyon, buzdolabı, çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, akü, bakır malzeme vb.) eşyaları ikinci el olarak alım ve satım üzerine faaliyet gösteren işyerlerinde eşyayı satan ve satın alan kişi/kişilere ait kimlik ve adres bilgileri ile alışveriş işlemi gerçekleştirdiği tarih bilgilerinin, eşya miktar ve özelliklerini belirtir Ek'teki İkinci El Malzeme Alım Satım Belgesi'nin tanzim edilmesi veya eşya ile ilgili fatura alınması, kolluk kuvvetleri tarafından istenilmesi durumunda formun veya faturanın ibraz edilmesi.

- Yukarıda belirtilen ikinci el eşyaların alım/satımı sırasında ilk fatura veya belgenin ibraz edilmesi.

- Hurda ve ikinci el eşya alım satımlarının kayıt altına alınması, işletmeler tarafından envanter listesinin tutulması.

- Hurda ve ikinci el eşya alım satımı yapan işyeri ve işletmelerin iç ve dış kısmına güvenlik kamera ve kayıt sisteminin kurulması ve çalışır vaziyette olmasının sağlanması.

- Seyyar hurdacılık yapan şahısların Mahalli İdareler veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünden gerekli belgeleri alması ve istenildiği durumlarda yetkililere ibraz etmesi.

- 18 yaşından küçük kişilere, yanlarında vasileri bulunmadığı sürece eşya alımı ve satımı yapılmaması.

- Tanzim edilen İkinci El Malzeme Alım Satım Belgesinin 1 yıl süre ile saklanması.

- Hurda alım/satım faaliyeti gösteren kişi/firmaların tespit edilerek hırsızlık suçuna konu eşya/malzeme alım/ satımı yapmamaları konusunda taahhütname alınması.

- Kolluk/ zabıta birimleri başta olmak üzere yetkili birimlerce hurda/ikinci el malzeme alım/satımı yapılan yerlerin denetimlerine ağırlık verilerek, ruhsatsız ve /veya ruhsatlı olduğu halde hırsızlık malı alımı/satışı yaptığı tespit edilen iş yeri/ kişiler hakkında ilgili birimlerle koordineli şekilde adli/ idari işlemlerin yapılması.

- İkinci el eşya/malzemelerin alım/satımı sırasında kişilerin kimlik bilgilerinin alınması, fatura/belgenin ibraz edilmesinin istenilmesi.

- Toplumsal farkındalığın artırılması amacıyla özellikle vatandaşla buluşma toplantılarında/esnaf ziyaretlerinde hırsızlığa konu eşya/malzemenin alım/satımının suç olduğu konusunda bilgilendirmenin yapılması, konu ile ilgili hazırlanacak el broşürü, afiş vb. materyallerin vatandaşlarımızın görebilecekleri alanlara asılması/dağıtılması.

hususlarına riayet edecektir.

Başta kolluk/zabıta birimleri olmak üzere yetkili birimlerce denetim faaliyetlerine ağırlık verilecek, yapılan denetimler sırasında aksine hareket edenlerin tespit edilmesi halinde yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde adli ve idari işlemler yapılarak 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32'inci maddesinde öngörülen idari para cezası uygulanacaktır.

Bu karar yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

İlanen tebliğ olunur.

Hüseyin AKSOY
Vali

Ek: İkinci El Malzeme Alım Satım Belgesi
Taahhütname Örneği